

Tekstil ve giyimde konkordato alarmı!

YENER KARADENİZ/STANBUL

Türkiye sanayisinin ve ihracatının lokomotif sektörlerinden tekstil ve hazır giyimde geçen yıl başlayan istihdam kaybı ve kapanmalar zirve yaptı. Bu yılın ilk çeyreğinde toplam konkordatoların yüzde 10'a yakını sadece tekstil sektöründen gerçekleşti. Söz konusu rakama giyim, halı ve iplik gibi diğer kategoriler de eklendiğinde oran yüzde 15'e kadar yükseldi. Öte yandan verilere göre geçen yıl en fazla konkordato ilan edilen sektörler sıralamasında ikinci sırada yer alan tekstil, bu yıl ilk sıraya yerleşti. Tekstil sektörünü inşaat, mobilya ve tarım izledi. En fazla konkordato riski taşıyan sektörler sıralamasında ise tekstil 195 şirket ile 2. sırada bulunuyor. Son olarak mart ayında Rof Tekstil için iflas kararı verilirken, İmteks, CNC Tekstil, Durtaş Tekstil, Hazar Tekstil ve MSA Tekstil için de geçici mühlet kararı verildi. EKONOMİ'ye değerlendirme yapan tekstil ve hazır giyim sektörlerinin temsilcileri, ilk yarının sonuna kadar devam etmesi beklentilerinde kalmaya ve istihdam kayıplarının yılın son çeyreği itibarıyla dipten dönmüş yapmasını bekliyor.

Öte yandan, Türkiye'nin en büyük odalarının konkordatoda alacakların firmaların değil kamu ve banka alacaklarını kapsaması konusunda çalışma yaptığını belirten iş insanları, aksi durumda domino etkisi ile konkordato rüzgarının yaşanacağını vurguladı.

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerine göre 2023 yılının tamamında tekstilde 646 şirket faaliyetlerine son verirken, 87 bin kişilik de istihdam kaybı yaşandı. Giyimde ise kapanan şirket sayısı 2 bin 111 aşarken, istihdam kaybı 111 bin olarak kayıtlara geçti. İki sektörde faaliyet gösteren şirket sayısı ise 64 binden ocak ayı itibarıyla 60 bin 249'a gerilerken istihdam kaybı da 200 bine yaklaştı. 2023 yılı sonunda 1 milyon 25 bin olan sektörün istihdamı, ocak ayında da erimeye devam etti ve 1 milyon 7 bin 547 oldu. Şubat ve mart aylarında yaşanan istihdam çöküşleri ile birlikte bu rakamın 1 milyondan altına indiğini belirten sektör temsilcileri, ikinci yarıda toparlanma ile birlikte son çeyrekte istihdamda yeniden artışlarının yaşanacağını dile getirdi.

Takipteki krediler 876 milyon TL arttı

Gelişme sektörünün takipteki kredi miktarında yaşanan artışta da kendini gösteriyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre geçen yıl ocak ayında da tekstil ve tekstil ürünleri kategorisinde 5 milyar TL seviyesinde seyreden takipteki kredi miktarı, bu yıl şubat ayında yüzde 18,7 artışla 5 milyar 961 milyon TL'ye çıktı. Böylece 1 yıllık süreçte sek-

Tekstil ve hazır giyim, mart ayında en fazla konkordato ilan eden sektörler listesinde ilk sıraya yükseldi. Tekstil, "en fazla konkordato riski taşıyan" sektörler listesinde de 195 şirket ile 2. sırada. Sektör temsilcileri dipten dönmüş için yılın son çeyreğini işaret ediyor.

198 BİN

2023'TEKİ İSTİHDAM KAYBI

2 BİN 698

2023'TE KAPANAN ŞİRKET SAYISI

49

2023'TE KONKORDATO İLAN EDEN SEKTÖR ŞİRKETİ SAYISI

60 BİN 249

İKİ SEKTÖRDE FAALİYET GÖSTEREN TOPLAM ŞİRKET SAYISI

TÜRKİYE GİYİM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ BAŞKANI RAMAZAN KAYA:

Konfeksiyon ihracatı geçen yılın yüzde 5-10 altında kalabilir

Konfeksiyon ihracatının bu yıl ocak-şubat döneminde %8,6 düştüğünü hatırlatan Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGDS) Başkanı Ramazan Kaya, "Avrupa alıcıları Türkiye'de hareketliliği başladı. Mart bu nedenle biraz daha dengeli gidecek" dedi. Geride kalan dönemde talebin azaldığını hatırlatan Kaya, "Markalar frene basmış, alım adetlerini düşmüşlerdi.

Sebebi de talepsizlik ve stoktu. Bu stoklar eriyor. Ekonomilerde normalleşmenin başlamasının da etkisiyle son çeyrekte talebin yükseleceğini düşünüyoruz. Bu dönemde en önemli sorun maliyetler nedeniyle fiyat tutturamamaktır. Biz de bu maliyetleri düşüremeyeceğimiz için basic işlerden katma değerli işlere yönelmek için çalışmalar yapıyoruz. Daha fazla tasarım,

koleksiyon, Ar-Ge ve proje gibi... Zaten giriş seviyesi markalar rakiplere yöneldi. Biz de orta ve üst segmente yöneliyoruz. Son zamanlarda daha butik ve orta ölçekli markalar ile çalışmaya başladık. Değişim ve dönüşümün içindeyiz" şeklinde konuştu. Kaya, konfeksiyon ihracatının geçen yılın yüzde 5-10 altında kalabileceği öngörüsünde bulundu.

TOBB HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON SEKTÖR MECLİSİ BAŞKANI ŞEREF FAYAT:

Mali gücü olmayan firmalar devre dışı kalacak

TOBB Hazırgiyim ve Konfeksiyon Sektör Meclisi Başkanı Şeref Fayat, ihracat tarafında AB PMI endekslerinde bir miktar kümlenmenin başladığını belirterek, "Son bir aydır Kızıldeniz'de yaşanan sorunlar ve markaların stoklarının azalması nedeniyle ihracatta çok fazla fiyat sorulan ve hatta orta-üst segmentte sipariş alınmaya başlanan bir döneme yavaş yavaş giriyoruz.

Ihracatta kur istenen seviyede olmasa da talepte bir gelişme başladı. Bu siparişlerin yılın ikinci yarısında bize fayda sağlayabilir noktaya geliyor" dedi. Ancak bu sürecin aynı zamanda mali gücü olmayan firmaların devre dışı kalacağı bir dönem olacağını anlatan Fayat, şöyle devam etti: "Çerçede talebin daha da kısılacağını bildiğimiz için konkordato bacağındaki süreç devam

edecek. İstihdam kayıpları da ilk yılın sonuna kadar devam eder. Konsolidasyon devam ediyor. Şu an firmalar maliyetine ve hatta zararına satış yapıyor. Fiyat artıramıyoruz. Ama orta ve üst segmentte sipariş almaya devam ettikçe önce zararın bittiği sonra da para kazanmaya başlayacağımız bir döneme gireceğiz" diye konuştu.

İSTANBUL TEKSTİL VE HAMMADELERİ İHRACATÇILARI BİRLİĞİ (İTHİB) BAŞKANI AHMET ÖKSÜZ:

Dip yaptık, bundan sonra yön yukarı

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı Ahmet Öksüz, 4-5 yıl önce iki sektörde 1 milyon istihdam sınırnın aşılmasının kutlandığını hatırlatarak, "Şimdi 4-5 yıl önceye döndük. Artık dip yaptığımız ve bundan sonra artık yukarı çıkışın olacağını inanıyorum. Tabii ekonominin seyrini ve kurların artıyor olması

da önemli. Bir aydır biraz daha iyi, talep var. Ancak istihdam büyük sorun. Sadece şirketler eleman çıkarmıyor, çalışanlar da kendi istekleri ile çıkış yapıyorlar" dedi. Bu tablonun en önemli sebeplerinden birinin maliyetler nedeniyle fiyat tutturamama olduğunu dile getiren Öksüz, "Bu nedenle Mısır'a gidenler oluyorsa orada verimliliği

hesaba kattığınızda bir sürü olumsuzluğu var. Tesis taşımak hazır giyimde tekstile göre biraz daha kolay. Türkiye artık basic işlerle fiyat tutturamaz. Mısır gibi ülkelere kayışın sebeplerinden biri de bu. Türkiye artık daha katma değerli özelliklere yönelmeli. Orada şansımız var" ifadelerini kullandı.

törde takipteki kredi miktarı 943 milyon TL arttı.

Kapasite kullanım oranları dipten döndü

Merkez Bankası tarafından açıklanan kapasite kullanım oranları, bu yılın ocak ayında tekstilde yüzde 69,5 ile giyimde de yüzde 74,7 ile dip yapmıştı. Tekstil için söz konusu oran son 8 ayın, hazır giyim için de son 2,5 yılın en düşük seviyesi olarak kayıtlara geçmişti. Ancak iki sektörde son iki ayda iyileşme ema-

releri gözlenmeye başladı. Mart ayı itibarı ile tekstilde kapasite kullanım oranları yüzde 71,8'e çıkarken, giyimde ise söz konusu oran 75,4'e yükseldi. Bir başka önemli veri olan İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Anketi ise öntümüzdeki döneme dair olumlu bir tablo çizmiyor. Anketin 2024 Şubat ayı verilerine göre istihdamdaki en belirgin azalma, her ikisi aynı oranda olmak üzere giyim ve deri ürünleri ile tekstilde gerçekleşti. Şubat PMI verileri, Türk tekstil firmalarının ye-

ni siparişlerinde ivme kaybının da sürdüğünü işaret etti. Düşüş Ocak ayına göre yavaşladı da yüksek hızı korudu. Üretimdeki azalma hız kesmesine rağmen istihdamda daralma daha yüksek oranda gerçekleşti. Giyimde ise üretim PMI şubatta azalmaya devam etse de düşüş bir önceki aya göre hız kesti. Bu durum yeni siparişler için de söz konusu. İstihdam ve satın alma faaliyetleri azalmaya devam etti, ancak istihdamdaki gerileme son yedi ayın en düşük oranında gerçekleşti.